

## NARZĘDZIOWNIKI

### SSAKI MORSKIE

#### SŁONY JAK BAŁTYK

#### II ETAP EDUKACYJNY: EDUKACJA ZDROWOTNA

##### KLASY IV - VI

###### Dział I. Wartości i postawy

###### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

- 4) okazuje szacunek sobie i rozwija poczucie własnej wartości; okazuje szacunek i empatię w relacjach międzyludzkich i jest gotów przyjąć perspektywę drugiego człowieka oraz troszczyć się o świat przyrody, dostrzegając perspektywę przyszłych pokoleń;
- 5) prezentuje postawę optymizmu życiowego, który sprzyja zdrowiu i harmonii z otaczającym środowiskiem.

###### Dział IX. Zdrowie środowiskowe

###### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

- 1) omawia wpływ jakości środowiska naturalnego na zdrowie człowieka, w tym zanieczyszczenia powietrza i wód, zmniejszenie ilości terenów zielonych, zmiany klimatu; wyjaśnia, jak wzrost średniej globalnej temperatury wpływa na zdrowie i warunki życia człowieka;
- 3) wyjaśnia, dlaczego kontakt z naturą jest istotny dla zdrowia; wyjaśnia, czym jest odpowiedzialność za zwierzęta domowe, jak również za dziką przyrodę i ekosystemy;
- 5) podejmuje działania proekologiczne, aby poprawić stan środowiska naturalnego i własne zdrowie.

##### KLASY VII - VIII

###### Dział I. Wartości i postawy

###### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

- 4) dba o poczucie własnej sprawczości w odniesieniu do zdrowia własnego i innych osób oraz stanu środowiska naturalnego i klimatu;
- 5) przyjmuje postawę prospołeczną w odniesieniu do zdrowia innych osób; rozumie ideę zachowań prozdrowotnych w kontekście zdrowia publicznego, w tym donacji krwi, szczepień ochronnych, badań profilaktycznych oraz unikania zażywania substancji psychoaktywnych; rozumie, na czym polega kultura wolontariatu i ma świadomość, że służy ona dobru innych osób, w tym działaniom na rzecz ochrony środowiska naturalnego.

###### Dział IX. Zdrowie środowiskowe

###### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

3) realizuje działania na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego; uczestniczy w działaniach promujących zdrowie środowiskowe.

## **ZWIERZĘTA BAŁTYKU**

### **II ETAP EDUKACYJNY: EDUKACJA ZDROWOTNA**

#### **KLASY IV - VI**

##### **Dział I. Wartości i postawy**

###### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

4) okazuje szacunek sobie i rozwija poczucie własnej wartości; okazuje szacunek i empatię w relacjach międzyludzkich i jest gotów przyjąć perspektywę drugiego człowieka oraz troszczyć się o świat przyrody, dostrzegając perspektywę przyszłych pokoleń;

5) prezentuje postawę optymizmu życiowego, który sprzyja zdrowiu i harmonii z otaczającym środowiskiem.

##### **Dział IX. Zdrowie środowiskowe**

###### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

1) omawia wpływ jakości środowiska naturalnego na zdrowie człowieka, w tym zanieczyszczenia powietrza i wód, zmniejszenie ilości terenów zielonych, zmiany klimatu; wyjaśnia, jak wzrost średniej globalnej temperatury wpływa na zdrowie i warunki życia człowieka;

3) wyjaśnia, dlaczego kontakt z naturą jest istotny dla zdrowia; wyjaśnia, czym jest odpowiedzialność za zwierzęta domowe, jak również za dziką przyrodę i ekosystemy;

5) podejmuje działania proekologiczne, aby poprawić stan środowiska naturalnego i własne zdrowie.

#### **KLASY VII - VIII**

##### **Dział I. Wartości i postawy**

###### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

4) dba o poczucie własnej sprawczości w odniesieniu do zdrowia własnego i innych osób oraz stanu środowiska naturalnego i klimatu;

5) przyjmuje postawę prospołeczną w odniesieniu do zdrowia innych osób; rozumie ideę zachowań prozdrowotnych w kontekście zdrowia publicznego, w tym donacji krwi, szczepień ochronnych, badań profilaktycznych oraz unikania zażywania substancji psychoaktywnych; rozumie, na czym polega kultura wolontariatu i ma świadomość, że służy ona dobru innych osób, w tym działaniom na rzecz ochrony środowiska naturalnego.

##### **Dział IX. Zdrowie środowiskowe**

###### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

3) realizuje działania na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego; uczestniczy w działaniach promujących zdrowie środowiskowe.

## **SSAKI BAŁTYKU**

### **II ETAP EDUKACYJNY: EDUKACJA ZDROWOTNA**

#### **KLASY IV - VI**

##### **Dział I. Wartości i postawy**

###### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

4) okazuje szacunek sobie i rozwija poczucie własnej wartości; okazuje szacunek i empatię w relacjach międzyludzkich i jest gotów przyjąć perspektywę drugiego człowieka oraz troszczyć się o świat przyrody, dostrzegając perspektywę przyszłych pokoleń;

5) prezentuje postawę optymizmu życiowego, który sprzyja zdrowiu i harmonii z otaczającym środowiskiem.

##### **Dział IX. Zdrowie środowiskowe**

###### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

1) omawia wpływ jakości środowiska naturalnego na zdrowie człowieka, w tym zanieczyszczenia powietrza i wód, zmniejszenie ilości terenów zielonych, zmiany klimatu; wyjaśnia, jak wzrost średniej globalnej temperatury wpływa na zdrowie i warunki życia człowieka;

3) wyjaśnia, dlaczego kontakt z naturą jest istotny dla zdrowia; wyjaśnia, czym jest odpowiedzialność za zwierzęta domowe, jak również za dziką przyrodę i ekosystemy;

5) podejmuje działania proekologiczne, aby poprawić stan środowiska naturalnego i własne zdrowie.

#### **KLASY VII - VIII**

##### **Dział I. Wartości i postawy**

###### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

4) dba o poczucie własnej sprawczości w odniesieniu do zdrowia własnego i innych osób oraz stanu środowiska naturalnego i klimatu;

5) przyjmuje postawę prospołeczną w odniesieniu do zdrowia innych osób; rozumie ideę zachowań prozdrowotnych w kontekście zdrowia publicznego, w tym donacji krwi, szczepień ochronnych, badań profilaktycznych oraz unikania zażywania substancji psychoaktywnych; rozumie, na czym polega kultura wolontariatu i ma świadomość, że służy ona dobru innych osób, w tym działaniom na rzecz ochrony środowiska naturalnego.

##### **Dział IX. Zdrowie środowiskowe**

###### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

3) realizuje działania na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego; uczestniczy w działaniach promujących zdrowie środowiskowe.

## **CO ZAGRAŻA MIESZKAŃCOM BAŁTYKU**

### **II ETAP EDUKACYJNY: EDUKACJA ZDROWOTNA**

#### **KLASY IV - VI**

##### **Dział I. Wartości i postawy**

###### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

4) okazuje szacunek sobie i rozwija poczucie własnej wartości; okazuje szacunek i empatię w relacjach międzyludzkich i jest gotów przyjąć perspektywę drugiego człowieka oraz troszczyć się o świat przyrody, dostrzegając perspektywę przyszłych pokoleń;

5) prezentuje postawę optymizmu życiowego, który sprzyja zdrowiu i harmonii z otaczającym środowiskiem.

##### **Dział IX. Zdrowie środowiskowe**

###### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

1) omawia wpływ jakości środowiska naturalnego na zdrowie człowieka, w tym zanieczyszczenia powietrza i wód, zmniejszenie ilości terenów zielonych, zmiany klimatu; wyjaśnia, jak wzrost średniej globalnej temperatury wpływa na zdrowie i warunki życia człowieka;

3) wyjaśnia, dlaczego kontakt z naturą jest istotny dla zdrowia; wyjaśnia, czym jest odpowiedzialność za zwierzęta domowe, jak również za dziką przyrodę i ekosystemy;

5) podejmuje działania proekologiczne, aby poprawić stan środowiska naturalnego i własne zdrowie.

#### **KLASY VII - VIII**

##### **Dział I. Wartości i postawy**

###### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

4) dba o poczucie własnej sprawczości w odniesieniu do zdrowia własnego i innych osób oraz stanu środowiska naturalnego i klimatu;

5) przyjmuje postawę prospołeczną w odniesieniu do zdrowia innych osób; rozumie ideę zachowań prozdrowotnych w kontekście zdrowia publicznego, w tym donacji krwi, szczepień ochronnych, badań profilaktycznych oraz unikania zażywania substancji psychoaktywnych; rozumie, na czym polega kultura wolontariatu i ma świadomość, że służy ona dobru innych osób, w tym działaniom na rzecz ochrony środowiska naturalnego.

##### **Dział IX. Zdrowie środowiskowe**

###### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

3) realizuje działania na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego; uczestniczy w działaniach promujących zdrowie środowiskowe.

## **WIZYTÓWKI BŁĘKITNEGO PATROLU**

### **II ETAP EDUKACYJNY: EDUKACJA ZDROWOTNA**

#### **KLASY IV - VI**

##### **Dział I. Wartości i postawy**

###### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

4) okazuje szacunek sobie i rozwija poczucie własnej wartości; okazuje szacunek i empatię w relacjach międzyludzkich i jest gotów przyjąć perspektywę drugiego człowieka oraz troszczyć się o świat przyrody, dostrzegając perspektywę przyszłych pokoleń;

5) prezentuje postawę optymizmu życiowego, który sprzyja zdrowiu i harmonii z otaczającym środowiskiem.

##### **Dział IX. Zdrowie środowiskowe**

###### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

1) omawia wpływ jakości środowiska naturalnego na zdrowie człowieka, w tym zanieczyszczenia powietrza i wód, zmniejszenie ilości terenów zielonych, zmiany klimatu; wyjaśnia, jak wzrost średniej globalnej temperatury wpływa na zdrowie i warunki życia człowieka;

3) wyjaśnia, dlaczego kontakt z naturą jest istotny dla zdrowia; wyjaśnia, czym jest odpowiedzialność za zwierzęta domowe, jak również za dziką przyrodę i ekosystemy;

5) podejmuje działania proekologiczne, aby poprawić stan środowiska naturalnego i własne zdrowie.

#### **KLASY VII - VIII**

##### **Dział I. Wartości i postawy**

###### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

4) dba o poczucie własnej sprawczości w odniesieniu do zdrowia własnego i innych osób oraz stanu środowiska naturalnego i klimatu;

5) przyjmuje postawę prospołeczną w odniesieniu do zdrowia innych osób; rozumie ideę zachowań prozdrowotnych w kontekście zdrowia publicznego, w tym donacji krwi, szczepień ochronnych, badań profilaktycznych oraz unikania zażywania substancji psychoaktywnych; rozumie, na czym polega kultura wolontariatu i ma świadomość, że służy ona dobru innych osób, w tym działaniom na rzecz ochrony środowiska naturalnego.

##### **Dział IX. Zdrowie środowiskowe**

###### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

3) realizuje działania na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego; uczestniczy w działaniach promujących zdrowie środowiskowe.

## **DUŻE DRAPIEŻNIKI**

## **WILK, RYŚ I NIEDŹWIEDŹ**

### **O ZWIERZĘTACH I OCHRONIE ICH SIEDLISK**

#### **II ETAP EDUKACYJNY: EDUKACJA ZDROWOTNA**

#### **KLASY IV - VI**

##### **Dział I. Wartości i postawy**

##### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

4) okazuje szacunek sobie i rozwija poczucie własnej wartości; okazuje szacunek i empatię w relacjach międzyludzkich i jest gotów przyjąć perspektywę drugiego człowieka oraz troszczyć się o świat przyrody, dostrzegając perspektywę przyszłych pokoleń;

5) prezentuje postawę optymizmu życiowego, który sprzyja zdrowiu i harmonii z otaczającym środowiskiem.

##### **Dział IX. Zdrowie środowiskowe**

##### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

1) omawia wpływ jakości środowiska naturalnego na zdrowie człowieka, w tym zanieczyszczenia powietrza i wód, zmniejszenie ilości terenów zielonych, zmiany klimatu; wyjaśnia, jak wzrost średniej globalnej temperatury wpływa na zdrowie i warunki życia człowieka;

3) wyjaśnia, dlaczego kontakt z naturą jest istotny dla zdrowia; wyjaśnia, czym jest odpowiedzialność za zwierzęta domowe, jak również za dziką przyrodę i ekosystemy;

5) podejmuje działania proekologiczne, aby poprawić stan środowiska naturalnego i własne zdrowie.

#### **KLASY VII - VIII**

##### **Dział I. Wartości i postawy**

##### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

4) dba o poczucie własnej sprawczości w odniesieniu do zdrowia własnego i innych osób oraz stanu środowiska naturalnego i klimatu;

5) przyjmuje postawę prospołeczną w odniesieniu do zdrowia innych osób; rozumie ideę zachowań prozdrowotnych w kontekście zdrowia publicznego, w tym donacji krwi, szczepień ochronnych, badań profilaktycznych oraz unikania zażywania substancji psychoaktywnych; rozumie, na czym polega kultura wolontariatu i ma świadomość, że



służy ona dobru innych osób, w tym działaniom na rzecz ochrony środowiska naturalnego.

## **Dział IX. Zdrowie środowiskowe**

### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

3) realizuje działania na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego; uczestniczy w działaniach promujących zdrowie środowiskowe.

## **POZNAJEMY DRAPIEŻNIKI**

### **II ETAP EDUKACYJNY: EDUKACJA ZDROWOTNA**

#### **KLASY IV - VI**

#### **Dział I. Wartości i postawy**

##### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

4) okazuje szacunek sobie i rozwija poczucie własnej wartości; okazuje szacunek i empatię w relacjach międzyludzkich i jest gotów przyjąć perspektywę drugiego człowieka oraz troszczyć się o świat przyrody, dostrzegając perspektywę przyszłych pokoleń;

5) prezentuje postawę optymizmu życiowego, który sprzyja zdrowiu i harmonii z otaczającym środowiskiem.

## **Dział IX. Zdrowie środowiskowe**

### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

1) omawia wpływ jakości środowiska naturalnego na zdrowie człowieka, w tym zanieczyszczenia powietrza i wód, zmniejszenie ilości terenów zielonych, zmiany klimatu; wyjaśnia, jak wzrost średniej globalnej temperatury wpływa na zdrowie i warunki życia człowieka;

3) wyjaśnia, dlaczego kontakt z naturą jest istotny dla zdrowia; wyjaśnia, czym jest odpowiedzialność za zwierzęta domowe, jak również za dziką przyrodę i ekosystemy;

5) podejmuje działania proekologiczne, aby poprawić stan środowiska naturalnego i własne zdrowie.

#### **KLASY VII - VIII**

#### **Dział I. Wartości i postawy**

##### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

4) dba o poczucie własnej sprawczości w odniesieniu do zdrowia własnego i innych osób oraz stanu środowiska naturalnego i klimatu;

5) przyjmuje postawę prospołeczną w odniesieniu do zdrowia innych osób; rozumie ideę zachowań prozdrowotnych w kontekście zdrowia publicznego, w tym donacji krwi, szczepień ochronnych, badań profilaktycznych oraz unikania zażywania substancji psychoaktywnych; rozumie, na czym polega kultura wolontariatu i ma świadomość, że

służy ona dobru innych osób, w tym działaniom na rzecz ochrony środowiska naturalnego.

## **Dział IX. Zdrowie środowiskowe**

### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

3) realizuje działania na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego; uczestniczy w działaniach promujących zdrowie środowiskowe.

## **JAK PODGLĄDAĆ ZWIERZĘTA W TERENIE**

### **II ETAP EDUKACYJNY: EDUKACJA ZDROWOTNA**

#### **KLASY IV - VI**

##### **Dział I. Wartości i postawy**

### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

4) okazuje szacunek sobie i rozwija poczucie własnej wartości; okazuje szacunek i empatię w relacjach międzyludzkich i jest gotów przyjąć perspektywę drugiego człowieka oraz troszczyć się o świat przyrody, dostrzegając perspektywę przyszłych pokoleń;

5) prezentuje postawę optymizmu życiowego, który sprzyja zdrowiu i harmonii z otaczającym środowiskiem.

## **Dział IX. Zdrowie środowiskowe**

### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

1) omawia wpływ jakości środowiska naturalnego na zdrowie człowieka, w tym zanieczyszczenia powietrza i wód, zmniejszenie ilości terenów zielonych, zmiany klimatu; wyjaśnia, jak wzrost średniej globalnej temperatury wpływa na zdrowie i warunki życia człowieka;

3) wyjaśnia, dlaczego kontakt z naturą jest istotny dla zdrowia; wyjaśnia, czym jest odpowiedzialność za zwierzęta domowe, jak również za dziką przyrodę i ekosystemy;

5) podejmuje działania proekologiczne, aby poprawić stan środowiska naturalnego i własne zdrowie.

#### **KLASY VII - VIII**

##### **Dział I. Wartości i postawy**

### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

4) dba o poczucie własnej sprawczości w odniesieniu do zdrowia własnego i innych osób oraz stanu środowiska naturalnego i klimatu;

5) przyjmuje postawę prospołeczną w odniesieniu do zdrowia innych osób; rozumie ideę zachowań prozdrowotnych w kontekście zdrowia publicznego, w tym donacji krwi, szczepień ochronnych, badań profilaktycznych oraz unikania zażywania substancji psychoaktywnych; rozumie, na czym polega kultura wolontariatu i ma świadomość, że



służy ona dobru innych osób, w tym działaniom na rzecz ochrony środowiska naturalnego.

## **Dział IX. Zdrowie środowiskowe**

### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

3) realizuje działania na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego; uczestniczy w działaniach promujących zdrowie środowiskowe.

## **SIEĆ POKARMOWA**

## **II ETAP EDUKACYJNY: EDUKACJA ZDROWOTNA**

### **KLASY IV - VI**

#### **Dział I. Wartości i postawy**

##### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

4) okazuje szacunek sobie i rozwija poczucie własnej wartości; okazuje szacunek i empatię w relacjach międzyludzkich i jest gotów przyjąć perspektywę drugiego człowieka oraz troszczyć się o świat przyrody, dostrzegając perspektywę przyszłych pokoleń;

5) prezentuje postawę optymizmu życiowego, który sprzyja zdrowiu i harmonii z otaczającym środowiskiem.

#### **Dział IX. Zdrowie środowiskowe**

##### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

1) omawia wpływ jakości środowiska naturalnego na zdrowie człowieka, w tym zanieczyszczenia powietrza i wód, zmniejszenie ilości terenów zielonych, zmiany klimatu; wyjaśnia, jak wzrost średniej globalnej temperatury wpływa na zdrowie i warunki życia człowieka;

3) wyjaśnia, dlaczego kontakt z naturą jest istotny dla zdrowia; wyjaśnia, czym jest odpowiedzialność za zwierzęta domowe, jak również za dziką przyrodę i ekosystemy;

5) podejmuje działania proekologiczne, aby poprawić stan środowiska naturalnego i własne zdrowie.

### **KLASY VII - VIII**

#### **Dział I. Wartości i postawy**

##### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

4) dba o poczucie własnej sprawczości w odniesieniu do zdrowia własnego i innych osób oraz stanu środowiska naturalnego i klimatu;

5) przyjmuje postawę prospołeczną w odniesieniu do zdrowia innych osób; rozumie ideę zachowań prozdrowotnych w kontekście zdrowia publicznego, w tym donacji krwi, szczepień ochronnych, badań profilaktycznych oraz unikania zażywania substancji psychoaktywnych; rozumie, na czym polega kultura wolontariatu i ma świadomość, że

służy ona dobru innych osób, w tym działaniom na rzecz ochrony środowiska naturalnego.

### **Dział IX. Zdrowie środowiskowe**

#### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

3) realizuje działania na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego; uczestniczy w działaniach promujących zdrowie środowiskowe.

## **MASKI ZWIERZĄT**

### **II ETAP EDUKACYJNY: EDUKACJA ZDROWOTNA**

#### **KLASY IV - VI**

#### **Dział I. Wartości i postawy**

##### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

4) okazuje szacunek sobie i rozwija poczucie własnej wartości; okazuje szacunek i empatię w relacjach międzyludzkich i jest gotów przyjąć perspektywę drugiego człowieka oraz troszczyć się o świat przyrody, dostrzegając perspektywę przyszłych pokoleń;

5) prezentuje postawę optymizmu życiowego, który sprzyja zdrowiu i harmonii z otaczającym środowiskiem.

### **Dział IX. Zdrowie środowiskowe**

#### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

1) omawia wpływ jakości środowiska naturalnego na zdrowie człowieka, w tym zanieczyszczenia powietrza i wód, zmniejszenie ilości terenów zielonych, zmiany klimatu; wyjaśnia, jak wzrost średniej globalnej temperatury wpływa na zdrowie i warunki życia człowieka;

3) wyjaśnia, dlaczego kontakt z naturą jest istotny dla zdrowia; wyjaśnia, czym jest odpowiedzialność za zwierzęta domowe, jak również za dziką przyrodę i ekosystemy;

5) podejmuje działania proekologiczne, aby poprawić stan środowiska naturalnego i własne zdrowie.

## **NIEDŹWIEDZIE MUFFINKI**

### **II ETAP EDUKACYJNY: EDUKACJA ZDROWOTNA**

#### **KLASY IV - VI**

#### **Dział I. Wartości i postawy**

##### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

5) prezentuje postawę optymizmu życiowego, który sprzyja zdrowiu i harmonii z otaczającym środowiskiem.

### **Dział IV. Odżywianie**

**Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

- 3) samodzielnie przygotowuje proste, zdrowe posiłki oraz zdrowe przekąski; wybiera produkty bogate w podstawowe składniki odżywcze;
- 6) ocenia świeżość produktów spożywczych; rozpoznaje oznaki psucia się żywności; stosuje podstawowe metody przechowywania żywności; szacuje zapotrzebowanie na produkty spożywcze, aby unikać ich marnotrawienia.

**KLASY VII - VIII**

**Dział I. Wartości i postawy**

**Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

- 4) dba o poczucie własnej sprawczości w odniesieniu do zdrowia własnego i innych osób oraz stanu środowiska naturalnego i klimatu;

**Dział IV. Odżywianie**

**Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

- 1) samodzielnie planuje i komponuje zbilansowane posiłki zgodnie z zaleceniami talerza zdrowego żywienia, w tym z wykorzystaniem technologii informacyjno- - komunikacyjnych (np. wiarygodnych aplikacji mobilnych, programów komputerowych);

**CIE NIE W LESIE**

**II ETAP EDUKACYJNY: EDUKACJA ZDROWOTNA**

**KLASY IV - VI**

**Dział I. Wartości i postawy**

**Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

- 4) okazuje szacunek sobie i rozwija poczucie własnej wartości; okazuje szacunek i empatię w relacjach międzyludzkich i jest gotów przyjąć perspektywę drugiego człowieka oraz troszczyć się o świat przyrody, dostrzegając perspektywę przyszłych pokoleń;
- 5) prezentuje postawę optymizmu życiowego, który sprzyja zdrowiu i harmonii z otaczającym środowiskiem.

**Dział IX. Zdrowie środowiskowe**

**Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

- 1) omawia wpływ jakości środowiska naturalnego na zdrowie człowieka, w tym zanieczyszczenia powietrza i wód, zmniejszenie ilości terenów zielonych, zmiany

klimatu; wyjaśnia, jak wzrost średniej globalnej temperatury wpływa na zdrowie i warunki życia człowieka;

3) wyjaśnia, dlaczego kontakt z naturą jest istotny dla zdrowia; wyjaśnia, czym jest odpowiedzialność za zwierzęta domowe, jak również za dziką przyrodę i ekosystemy;

5) podejmuje działania proekologiczne, aby poprawić stan środowiska naturalnego i własne zdrowie.

## **KLIMAT**

### **NIEDŹWIEDŹ POLARNY**

#### **POGODA I KLIMAT**

#### **II ETAP EDUKACYJNY: EDUKACJA ZDROWOTNA**

#### **KLASY IV - VI**

##### **Dział I. Wartości i postawy**

##### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

4) okazuje szacunek sobie i rozwija poczucie własnej wartości; okazuje szacunek i empatię w relacjach międzyludzkich i jest gotów przyjąć perspektywę drugiego człowieka oraz troszczyć się o świat przyrody, dostrzegając perspektywę przyszłych pokoleń;

5) prezentuje postawę optymizmu życiowego, który sprzyja zdrowiu i harmonii z otaczającym środowiskiem.

##### **Dział IX. Zdrowie środowiskowe**

##### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

1) omawia wpływ jakości środowiska naturalnego na zdrowie człowieka, w tym zanieczyszczenia powietrza i wód, zmniejszenie ilości terenów zielonych, zmiany klimatu; wyjaśnia, jak wzrost średniej globalnej temperatury wpływa na zdrowie i warunki życia człowieka;

3) wyjaśnia, dlaczego kontakt z naturą jest istotny dla zdrowia; wyjaśnia, czym jest odpowiedzialność za zwierzęta domowe, jak również za dziką przyrodę i ekosystemy;

5) podejmuje działania proekologiczne, aby poprawić stan środowiska naturalnego i własne zdrowie.

#### **KLASY VII - VIII**

##### **Dział I. Wartości i postawy**

##### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

4) dba o poczucie własnej sprawczości w odniesieniu do zdrowia własnego i innych osób oraz stanu środowiska naturalnego i klimatu;

5) przyjmuje postawę prospołeczną w odniesieniu do zdrowia innych osób; rozumie ideę zachowań prozdrowotnych w kontekście zdrowia publicznego, w tym donacji krwi,

szczepień ochronnych, badań profilaktycznych oraz unikania zażywania substancji psychoaktywnych; rozumie, na czym polega kultura wolontariatu i ma świadomość, że służy ona dobru innych osób, w tym działaniom na rzecz ochrony środowiska naturalnego.

## **Dział IX. Zdrowie środowiskowe**

### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

3) realizuje działania na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego; uczestniczy w działaniach promujących zdrowie środowiskowe.

## **O TYM, CO ZMIENIA KLIMAT**

## **II ETAP EDUKACYJNY: EDUKACJA ZDROWOTNA**

### **KLASY IV - VI**

#### **Dział I. Wartości i postawy**

##### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

4) okazuje szacunek sobie i rozwija poczucie własnej wartości; okazuje szacunek i empatię w relacjach międzyludzkich i jest gotów przyjąć perspektywę drugiego człowieka oraz troszczyć się o świat przyrody, dostrzegając perspektywę przyszłych pokoleń;

5) prezentuje postawę optymizmu życiowego, który sprzyja zdrowiu i harmonii z otaczającym środowiskiem.

## **Dział IX. Zdrowie środowiskowe**

### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

1) omawia wpływ jakości środowiska naturalnego na zdrowie człowieka, w tym zanieczyszczenia powietrza i wód, zmniejszenie ilości terenów zielonych, zmiany klimatu; wyjaśnia, jak wzrost średniej globalnej temperatury wpływa na zdrowie i warunki życia człowieka;

3) wyjaśnia, dlaczego kontakt z naturą jest istotny dla zdrowia; wyjaśnia, czym jest odpowiedzialność za zwierzęta domowe, jak również za dziką przyrodę i ekosystemy;

5) podejmuje działania proekologiczne, aby poprawić stan środowiska naturalnego i własne zdrowie.

### **KLASY VII - VIII**

#### **Dział I. Wartości i postawy**

##### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

4) dba o poczucie własnej sprawczości w odniesieniu do zdrowia własnego i innych osób oraz stanu środowiska naturalnego i klimatu;

5) przyjmuje postawę prospołeczną w odniesieniu do zdrowia innych osób; rozumie ideę zachowań prozdrowotnych w kontekście zdrowia publicznego, w tym donacji krwi,

szczepień ochronnych, badań profilaktycznych oraz unikania zażywania substancji psychoaktywnych; rozumie, na czym polega kultura wolontariatu i ma świadomość, że służy ona dobru innych osób, w tym działaniom na rzecz ochrony środowiska naturalnego.

## **Dział IX. Zdrowie środowiskowe**

### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

3) realizuje działania na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego; uczestniczy w działaniach promujących zdrowie środowiskowe.

## **ZWIERZĘTA ARKTYKI**

## **II ETAP EDUKACYJNY: EDUKACJA ZDROWOTNA**

### **KLASY IV - VI**

#### **Dział I. Wartości i postawy**

##### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

4) okazuje szacunek sobie i rozwija poczucie własnej wartości; okazuje szacunek i empatię w relacjach międzyludzkich i jest gotów przyjąć perspektywę drugiego człowieka oraz troszczyć się o świat przyrody, dostrzegając perspektywę przyszłych pokoleń;

5) prezentuje postawę optymizmu życiowego, który sprzyja zdrowiu i harmonii z otaczającym środowiskiem.

## **Dział IX. Zdrowie środowiskowe**

### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

1) omawia wpływ jakości środowiska naturalnego na zdrowie człowieka, w tym zanieczyszczenia powietrza i wód, zmniejszenie ilości terenów zielonych, zmiany klimatu; wyjaśnia, jak wzrost średniej globalnej temperatury wpływa na zdrowie i warunki życia człowieka;

3) wyjaśnia, dlaczego kontakt z naturą jest istotny dla zdrowia; wyjaśnia, czym jest odpowiedzialność za zwierzęta domowe, jak również za dziką przyrodę i ekosystemy;

5) podejmuje działania proekologiczne, aby poprawić stan środowiska naturalnego i własne zdrowie.

### **KLASY VII - VIII**

#### **Dział I. Wartości i postawy**

##### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

4) dba o poczucie własnej sprawczości w odniesieniu do zdrowia własnego i innych osób oraz stanu środowiska naturalnego i klimatu;

5) przyjmuje postawę prospołeczną w odniesieniu do zdrowia innych osób; rozumie ideę zachowań prozdrowotnych w kontekście zdrowia publicznego, w tym donacji krwi,



szczepień ochronnych, badań profilaktycznych oraz unikania zażywania substancji psychoaktywnych; rozumie, na czym polega kultura wolontariatu i ma świadomość, że służy ona dobru innych osób, w tym działaniom na rzecz ochrony środowiska naturalnego.

## **Dział IX. Zdrowie środowiskowe**

### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

3) realizuje działania na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego; uczestniczy w działaniach promujących zdrowie środowiskowe.

## **O NIEDŹWIEDZIU POLARNYM**

### **II ETAP EDUKACYJNY: EDUKACJA ZDROWOTNA**

#### **KLASY IV - VI**

##### **Dział I. Wartości i postawy**

##### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

4) okazuje szacunek sobie i rozwija poczucie własnej wartości; okazuje szacunek i empatię w relacjach międzyludzkich i jest gotów przyjąć perspektywę drugiego człowieka oraz troszczyć się o świat przyrody, dostrzegając perspektywę przyszłych pokoleń;

5) prezentuje postawę optymizmu życiowego, który sprzyja zdrowiu i harmonii z otaczającym środowiskiem.

##### **Dział IX. Zdrowie środowiskowe**

##### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

1) omawia wpływ jakości środowiska naturalnego na zdrowie człowieka, w tym zanieczyszczenia powietrza i wód, zmniejszenie ilości terenów zielonych, zmiany klimatu; wyjaśnia, jak wzrost średniej globalnej temperatury wpływa na zdrowie i warunki życia człowieka;

3) wyjaśnia, dlaczego kontakt z naturą jest istotny dla zdrowia; wyjaśnia, czym jest odpowiedzialność za zwierzęta domowe, jak również za dziką przyrodę i ekosystemy;

5) podejmuje działania proekologiczne, aby poprawić stan środowiska naturalnego i własne zdrowie.

#### **KLASY VII - VIII**

##### **Dział I. Wartości i postawy**

##### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

4) dba o poczucie własnej sprawczości w odniesieniu do zdrowia własnego i innych osób oraz stanu środowiska naturalnego i klimatu;

5) przyjmuje postawę prospołeczną w odniesieniu do zdrowia innych osób; rozumie ideę zachowań prozdrowotnych w kontekście zdrowia publicznego, w tym donacji krwi,

szczepień ochronnych, badań profilaktycznych oraz unikania zażywania substancji psychoaktywnych; rozumie, na czym polega kultura wolontariatu i ma świadomość, że służy ona dobru innych osób, w tym działaniom na rzecz ochrony środowiska naturalnego.

### **Dział IX. Zdrowie środowiskowe**

#### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

3) realizuje działania na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego; uczestniczy w działaniach promujących zdrowie środowiskowe.

## **KULKI MOCY NA WYPRAWĘ NA BIEGUN PÓŁNOCNY**

### **II ETAP EDUKACYJNY: EDUKACJA ZDROWOTNA**

#### **KLASY IV - VI**

##### **Dział I. Wartości i postawy**

#### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

5) prezentuje postawę optymizmu życiowego, który sprzyja zdrowiu i harmonii z otaczającym środowiskiem.

##### **Dział IV. Odżywianie**

#### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

3) samodzielnie przygotowuje proste, zdrowe posiłki oraz zdrowe przekąski; wybiera produkty bogate w podstawowe składniki odżywcze;

6) ocenia świeżość produktów spożywczych; rozpoznaje oznaki psucia się żywności; stosuje podstawowe metody przechowywania żywności; szacuje zapotrzebowanie na produkty spożywcze, aby unikać ich marnotrawienia.

#### **KLASY VII - VIII**

##### **Dział I. Wartości i postawy**

#### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

4) dba o poczucie własnej sprawczości w odniesieniu do zdrowia własnego i innych osób oraz stanu środowiska naturalnego i klimatu;

##### **Dział IV. Odżywianie**

#### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

1) samodzielnie planuje i komponuje zbilansowane posiłki zgodnie z zaleceniami talerza zdrowego żywienia, w tym z wykorzystaniem technologii informacyjno- - komunikacyjnych (np. wiarygodnych aplikacji mobilnych, programów komputerowych);

## **EKSPERYMENTY PRZYRODNICZE**

### **CZŁOWIEK I ŚRODOWISKO**

#### **DZIKIE WYSYPISKA ŚMIECI**

#### **II ETAP EDUKACYJNY: EDUKACJA ZDROWOTNA**

##### **KLASY IV - VI**

###### **Dział I. Wartości i postawy**

###### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

- 4) okazuje szacunek sobie i rozwija poczucie własnej wartości; okazuje szacunek i empatię w relacjach międzyludzkich i jest gotów przyjąć perspektywę drugiego człowieka oraz troszczyć się o świat przyrody, dostrzegając perspektywę przyszłych pokoleń;
- 5) prezentuje postawę optymizmu życiowego, który sprzyja zdrowiu i harmonii z otaczającym środowiskiem.

###### **Dział IX. Zdrowie środowiskowe**

###### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

- 1) omawia wpływ jakości środowiska naturalnego na zdrowie człowieka, w tym zanieczyszczenia powietrza i wód, zmniejszenie ilości terenów zielonych, zmiany klimatu; wyjaśnia, jak wzrost średniej globalnej temperatury wpływa na zdrowie i warunki życia człowieka;
- 3) wyjaśnia, dlaczego kontakt z naturą jest istotny dla zdrowia; wyjaśnia, czym jest odpowiedzialność za zwierzęta domowe, jak również za dziką przyrodę i ekosystemy;
- 5) podejmuje działania proekologiczne, aby poprawić stan środowiska naturalnego i własne zdrowie.

##### **KLASY VII - VIII**

###### **Dział I. Wartości i postawy**

###### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

- 4) dba o poczucie własnej sprawczości w odniesieniu do zdrowia własnego i innych osób oraz stanu środowiska naturalnego i klimatu;

###### **Dział IX. Zdrowie środowiskowe**

###### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

- 3) realizuje działania na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego; uczestniczy w działaniach promujących zdrowie środowiskowe.

#### **JAK POWSTAJĄ KWAŚNE DESZCZE?**

#### **II ETAP EDUKACYJNY: EDUKACJA ZDROWOTNA**

## **KLASY IV - VI**

### **Dział I. Wartości i postawy**

#### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

- 4) okazuje szacunek sobie i rozwija poczucie własnej wartości; okazuje szacunek i empatię w relacjach międzyludzkich i jest gotów przyjąć perspektywę drugiego człowieka oraz troszczyć się o świat przyrody, dostrzegając perspektywę przyszłych pokoleń;
- 5) prezentuje postawę optymizmu życiowego, który sprzyja zdrowiu i harmonii z otaczającym środowiskiem.

### **Dział IX. Zdrowie środowiskowe**

#### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

- 1) omawia wpływ jakości środowiska naturalnego na zdrowie człowieka, w tym zanieczyszczenia powietrza i wód, zmniejszenie ilości terenów zielonych, zmiany klimatu; wyjaśnia, jak wzrost średniej globalnej temperatury wpływa na zdrowie i warunki życia człowieka;
- 3) wyjaśnia, dlaczego kontakt z naturą jest istotny dla zdrowia; wyjaśnia, czym jest odpowiedzialność za zwierzęta domowe, jak również za dziką przyrodę i ekosystemy;
- 5) podejmuje działania proekologiczne, aby poprawić stan środowiska naturalnego i własne zdrowie.

## **KLASY VII - VIII**

### **Dział I. Wartości i postawy**

#### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

- 4) dba o poczucie własnej sprawczości w odniesieniu do zdrowia własnego i innych osób oraz stanu środowiska naturalnego i klimatu;

### **Dział IX. Zdrowie środowiskowe**

#### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

- 3) realizuje działania na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego; uczestniczy w działaniach promujących zdrowie środowiskowe.

## **SMOG ZIMĄ, SMOG LATEM**

## **II ETAP EDUKACYJNY: EDUKACJA ZDROWOTNA**

## **KLASY IV - VI**

### **Dział I. Wartości i postawy**

#### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

- 4) okazuje szacunek sobie i rozwija poczucie własnej wartości; okazuje szacunek i empatię w relacjach międzyludzkich i jest gotów przyjąć perspektywę drugiego

człowieka oraz troszczyć się o świat przyrody, dostrzegając perspektywę przyszłych pokoleń;

5) prezentuje postawę optymizmu życiowego, który sprzyja zdrowiu i harmonii z otaczającym środowiskiem.

## **Dział IX. Zdrowie środowiskowe**

### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

- 1) omawia wpływ jakości środowiska naturalnego na zdrowie człowieka, w tym zanieczyszczenia powietrza i wód, zmniejszenie ilości terenów zielonych, zmiany klimatu; wyjaśnia, jak wzrost średniej globalnej temperatury wpływa na zdrowie i warunki życia człowieka;
- 2) sprawdza aktualny stan zanieczyszczenia powietrza przy użyciu technologii informacyjno-komunikacyjnych (np. specjalistycznych aplikacji mobilnych) oraz podaje przykłady ograniczania jego poziomu w swoim otoczeniu;
- 3) wyjaśnia, dlaczego kontakt z naturą jest istotny dla zdrowia; wyjaśnia, czym jest odpowiedzialność za zwierzęta domowe, jak również za dziką przyrodę i ekosystemy;
- 5) podejmuje działania proekologiczne, aby poprawić stan środowiska naturalnego i własne zdrowie.

## **KLASY VII - VIII**

### **Dział I. Wartości i postawy**

#### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

- 4) dba o poczucie własnej sprawczości w odniesieniu do zdrowia własnego i innych osób oraz stanu środowiska naturalnego i klimatu;

## **Dział IX. Zdrowie środowiskowe**

### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

- 3) realizuje działania na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego; uczestniczy w działaniach promujących zdrowie środowiskowe.

## **OGLĄDAMY PYŁY ZAWIESZONE W POWIETRZU**

## **II ETAP EDUKACYJNY: EDUKACJA ZDROWOTNA**

## **KLASY IV - VI**

### **Dział I. Wartości i postawy**

#### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

- 4) okazuje szacunek sobie i rozwija poczucie własnej wartości; okazuje szacunek i empatię w relacjach międzyludzkich i jest gotów przyjąć perspektywę drugiego człowieka oraz troszczyć się o świat przyrody, dostrzegając perspektywę przyszłych pokoleń;

5) prezentuje postawę optymizmu życiowego, który sprzyja zdrowiu i harmonii z otaczającym środowiskiem.

### **Dział IX. Zdrowie środowiskowe**

#### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

- 1) omawia wpływ jakości środowiska naturalnego na zdrowie człowieka, w tym zanieczyszczenia powietrza i wód, zmniejszenie ilości terenów zielonych, zmiany klimatu; wyjaśnia, jak wzrost średniej globalnej temperatury wpływa na zdrowie i warunki życia człowieka;
- 2) sprawdza aktualny stan zanieczyszczenia powietrza przy użyciu technologii informacyjno-komunikacyjnych (np. specjalistycznych aplikacji mobilnych) oraz podaje przykłady ograniczania jego poziomu w swoim otoczeniu;
- 3) wyjaśnia, dlaczego kontakt z naturą jest istotny dla zdrowia; wyjaśnia, czym jest odpowiedzialność za zwierzęta domowe, jak również za dziką przyrodę i ekosystemy;
- 5) podejmuje działania proekologiczne, aby poprawić stan środowiska naturalnego i własne zdrowie.

## **KLASY VII - VIII**

### **Dział I. Wartości i postawy**

#### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

- 4) dba o poczucie własnej sprawczości w odniesieniu do zdrowia własnego i innych osób oraz stanu środowiska naturalnego i klimatu;

### **Dział IX. Zdrowie środowiskowe**

#### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

- 3) realizuje działania na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego; uczestniczy w działaniach promujących zdrowie środowiskowe.

## **KWITNĄCA WODA A BEZTLENOWE WYSPY NA MORZU BAŁTYCKIM**

### **II ETAP EDUKACYJNY: EDUKACJA ZDROWOTNA**

## **KLASY IV - VI**

### **Dział I. Wartości i postawy**

#### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

- 4) okazuje szacunek sobie i rozwija poczucie własnej wartości; okazuje szacunek i empatię w relacjach międzyludzkich i jest gotów przyjąć perspektywę drugiego człowieka oraz troszczyć się o świat przyrody, dostrzegając perspektywę przyszłych pokoleń;
- 5) prezentuje postawę optymizmu życiowego, który sprzyja zdrowiu i harmonii z otaczającym środowiskiem.



## **Dział IX. Zdrowie środowiskowe**

### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

- 1) omawia wpływ jakości środowiska naturalnego na zdrowie człowieka, w tym zanieczyszczenia powietrza i wód, zmniejszenie ilości terenów zielonych, zmiany klimatu; wyjaśnia, jak wzrost średniej globalnej temperatury wpływa na zdrowie i warunki życia człowieka;
- 3) wyjaśnia, dlaczego kontakt z naturą jest istotny dla zdrowia; wyjaśnia, czym jest odpowiedzialność za zwierzęta domowe, jak również za dziką przyrodę i ekosystemy;
- 5) podejmuje działania proekologiczne, aby poprawić stan środowiska naturalnego i własne zdrowie.

## **KLASY VII - VIII**

### **Dział I. Wartości i postawy**

#### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

- 4) dba o poczucie własnej sprawczości w odniesieniu do zdrowia własnego i innych osób oraz stanu środowiska naturalnego i klimatu;

## **Dział IX. Zdrowie środowiskowe**

### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

- 3) realizuje działania na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego; uczestniczy w działaniach promujących zdrowie środowiskowe.

## **DLACZEGO NADMIAR NAWOZÓW I SOLI SZKODZI ROŚLINOM**

## **II ETAP EDUKACYJNY: EDUKACJA ZDROWOTNA**

## **KLASY IV - VI**

### **Dział I. Wartości i postawy**

#### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

- 4) okazuje szacunek sobie i rozwija poczucie własnej wartości; okazuje szacunek i empatię w relacjach międzyludzkich i jest gotów przyjąć perspektywę drugiego człowieka oraz troszczyć się o świat przyrody, dostrzegając perspektywę przyszłych pokoleń;

## **Dział IX. Zdrowie środowiskowe**

### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

- 1) omawia wpływ jakości środowiska naturalnego na zdrowie człowieka, w tym zanieczyszczenia powietrza i wód, zmniejszenie ilości terenów zielonych, zmiany klimatu; wyjaśnia, jak wzrost średniej globalnej temperatury wpływa na zdrowie i warunki życia człowieka;
- 3) wyjaśnia, dlaczego kontakt z naturą jest istotny dla zdrowia; wyjaśnia, czym jest odpowiedzialność za zwierzęta domowe, jak również za dziką przyrodę i ekosystemy;

5) podejmuje działania proekologiczne, aby poprawić stan środowiska naturalnego i własne zdrowie.

## **KLASY VII - VIII**

### **Dział I. Wartości i postawy**

**Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

4) dba o poczucie własnej sprawczości w odniesieniu do zdrowia własnego i innych osób oraz stanu środowiska naturalnego i klimatu;

### **Dział IX. Zdrowie środowiskowe**

**Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

3) realizuje działania na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego; uczestniczy w działaniach promujących zdrowie środowiskowe.

## **GDY DO OCEANU TRAFIA ROPA**

## **II ETAP EDUKACYJNY: EDUKACJA ZDROWOTNA**

## **KLASY IV - VI**

### **Dział I. Wartości i postawy**

**Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

4) okazuje szacunek sobie i rozwija poczucie własnej wartości; okazuje szacunek i empatię w relacjach międzyludzkich i jest gotów przyjąć perspektywę drugiego człowieka oraz troszczyć się o świat przyrody, dostrzegając perspektywę przyszłych pokoleń;

5) prezentuje postawę optymizmu życiowego, który sprzyja zdrowiu i harmonii z otaczającym środowiskiem.

### **Dział IX. Zdrowie środowiskowe**

**Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

1) omawia wpływ jakości środowiska naturalnego na zdrowie człowieka, w tym zanieczyszczenia powietrza i wód, zmniejszenie ilości terenów zielonych, zmiany klimatu; wyjaśnia, jak wzrost średniej globalnej temperatury wpływa na zdrowie i warunki życia człowieka;

3) wyjaśnia, dlaczego kontakt z naturą jest istotny dla zdrowia; wyjaśnia, czym jest odpowiedzialność za zwierzęta domowe, jak również za dziką przyrodę i ekosystemy;

5) podejmuje działania proekologiczne, aby poprawić stan środowiska naturalnego i własne zdrowie.

## **KLASY VII - VIII**

## **Dział I. Wartości i postawy**

### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

4) dba o poczucie własnej sprawczości w odniesieniu do zdrowia własnego i innych osób oraz stanu środowiska naturalnego i klimatu;

## **Dział IX. Zdrowie środowiskowe**

### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

3) realizuje działania na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego; uczestniczy w działaniach promujących zdrowie środowiskowe.

## **FILTR WODNY W DOMOWYCH WARUNKACH**

## **II ETAP EDUKACYJNY: EDUKACJA ZDROWOTNA**

### **KLASY IV - VI**

## **Dział I. Wartości i postawy**

### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

4) okazuje szacunek sobie i rozwija poczucie własnej wartości; okazuje szacunek i empatię w relacjach międzyludzkich i jest gotów przyjąć perspektywę drugiego człowieka oraz troszczyć się o świat przyrody, dostrzegając perspektywę przyszłych pokoleń;

5) prezentuje postawę optymizmu życiowego, który sprzyja zdrowiu i harmonii z otaczającym środowiskiem.

## **Dział IX. Zdrowie środowiskowe**

### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

1) omawia wpływ jakości środowiska naturalnego na zdrowie człowieka, w tym zanieczyszczenia powietrza i wód, zmniejszenie ilości terenów zielonych, zmiany klimatu; wyjaśnia, jak wzrost średniej globalnej temperatury wpływa na zdrowie i warunki życia człowieka;

3) wyjaśnia, dlaczego kontakt z naturą jest istotny dla zdrowia; wyjaśnia, czym jest odpowiedzialność za zwierzęta domowe, jak również za dziką przyrodę i ekosystemy;

5) podejmuje działania proekologiczne, aby poprawić stan środowiska naturalnego i własne zdrowie.

### **KLASY VII - VIII**

## **Dział I. Wartości i postawy**

### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

4) dba o poczucie własnej sprawczości w odniesieniu do zdrowia własnego i innych osób oraz stanu środowiska naturalnego i klimatu;

## **Dział IX. Zdrowie środowiskowe**

**Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

3) realizuje działania na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego; uczestniczy w działaniach promujących zdrowie środowiskowe.

**JAK ZANIECZYSZCZENIA WPŁYWAJĄ NA MIESZKAŃCÓW WODY?**

**II ETAP EDUKACYJNY: EDUKACJA ZDROWOTNA**

**KLASY IV - VI**

**Dział I. Wartości i postawy**

**Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

4) okazuje szacunek sobie i rozwija poczucie własnej wartości; okazuje szacunek i empatię w relacjach międzyludzkich i jest gotów przyjąć perspektywę drugiego człowieka oraz troszczyć się o świat przyrody, dostrzegając perspektywę przyszłych pokoleń;

5) prezentuje postawę optymizmu życiowego, który sprzyja zdrowiu i harmonii z otaczającym środowiskiem.

**Dział IX. Zdrowie środowiskowe**

**Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

1) omawia wpływ jakości środowiska naturalnego na zdrowie człowieka, w tym zanieczyszczenia powietrza i wód, zmniejszenie ilości terenów zielonych, zmiany klimatu; wyjaśnia, jak wzrost średniej globalnej temperatury wpływa na zdrowie i warunki życia człowieka;

3) wyjaśnia, dlaczego kontakt z naturą jest istotny dla zdrowia; wyjaśnia, czym jest odpowiedzialność za zwierzęta domowe, jak również za dziką przyrodę i ekosystemy;

5) podejmuje działania proekologiczne, aby poprawić stan środowiska naturalnego i własne zdrowie.

**KLASY VII - VIII**

**Dział I. Wartości i postawy**

**Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

4) dba o poczucie własnej sprawczości w odniesieniu do zdrowia własnego i innych osób oraz stanu środowiska naturalnego i klimatu;

**Dział IX. Zdrowie środowiskowe**

**Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

3) realizuje działania na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego; uczestniczy w działaniach promujących zdrowie środowiskowe.

**PODRÓŻE MIKROPLASTIKU**

## **II ETAP EDUKACYJNY: EDUKACJA ZDROWOTNA**

### **KLASY IV - VI**

#### **Dział I. Wartości i postawy**

##### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

4) okazuje szacunek sobie i rozwija poczucie własnej wartości; okazuje szacunek i empatię w relacjach międzyludzkich i jest gotów przyjąć perspektywę drugiego człowieka oraz troszczyć się o świat przyrody, dostrzegając perspektywę przyszłych pokoleń;

#### **Dział IX. Zdrowie środowiskowe**

##### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

1) omawia wpływ jakości środowiska naturalnego na zdrowie człowieka, w tym zanieczyszczenia powietrza i wód, zmniejszenie ilości terenów zielonych, zmiany klimatu; wyjaśnia, jak wzrost średniej globalnej temperatury wpływa na zdrowie i warunki życia człowieka;

3) wyjaśnia, dlaczego kontakt z naturą jest istotny dla zdrowia; wyjaśnia, czym jest odpowiedzialność za zwierzęta domowe, jak również za dziką przyrodę i ekosystemy;

5) podejmuje działania proekologiczne, aby poprawić stan środowiska naturalnego i własne zdrowie.

### **KLASY VII - VIII**

#### **Dział I. Wartości i postawy**

##### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

4) dba o poczucie własnej sprawczości w odniesieniu do zdrowia własnego i innych osób oraz stanu środowiska naturalnego i klimatu;

#### **Dział IX. Zdrowie środowiskowe**

##### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

3) realizuje działania na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego; uczestniczy w działaniach promujących zdrowie środowiskowe.

## **Z CZEGO SKŁADA SIĘ POWIETRZE?**

## **II ETAP EDUKACYJNY: EDUKACJA ZDROWOTNA**

### **KLASY IV - VI**

#### **Dział IX. Zdrowie środowiskowe**

##### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

1) omawia wpływ jakości środowiska naturalnego na zdrowie człowieka, w tym zanieczyszczenia powietrza i wód, zmniejszenie ilości terenów zielonych, zmiany

klimatu; wyjaśnia, jak wzrost średniej globalnej temperatury wpływa na zdrowie i warunki życia człowieka;

## **KLASY VII - VIII**

### **Dział I. Wartości i postawy**

#### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

4) dba o poczucie własnej sprawczości w odniesieniu do zdrowia własnego i innych osób oraz stanu środowiska naturalnego i klimatu;

### **Dział IX. Zdrowie środowiskowe**

#### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

3) realizuje działania na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego; uczestniczy w działaniach promujących zdrowie środowiskowe.



## **LIVING PLANET REPORT 2020. MATERIAŁY DLA NAUCZYCIELI**

### **DEBATA: WPŁYW TAM NA EKOSYSTEMY SŁODKOWODNE**

#### **II ETAP EDUKACYJNY: EDUKACJA ZDROWOTNA KLASY IV - VI**

##### **Dział I. Wartości i postawy**

##### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

- 4) okazuje szacunek i empatię w relacjach międzyludzkich i jest gotów przyjąć perspektywę drugiego człowieka oraz troszczyć się o świat przyrody, dostrzegając perspektywę przyszłych pokoleń;
- 5) prezentuje postawę optymizmu życiowego, który sprzyja zdrowiu i harmonii z otaczającym środowiskiem.

##### **Dział V. Zdrowie psychiczne**

- 8) omawia zagadnienie komunikacji werbalnej i niewerbalnej oraz ich znaczenie w relacjach interpersonalnych, w tym rówieśniczych, rodzinnych i innych; rozwija umiejętności komunikacyjne;

##### **Dział IX. Zdrowie środowiskowe**

##### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

- 1) omawia wpływ jakości środowiska naturalnego na zdrowie człowieka, w tym zanieczyszczenia powietrza i wód, zmniejszenie ilości terenów zielonych, zmiany klimatu; wyjaśnia, jak wzrost średniej globalnej temperatury wpływa na zdrowie i warunki życia człowieka;
- 3) wyjaśnia, dlaczego kontakt z naturą jest istotny dla zdrowia; wyjaśnia, czym jest odpowiedzialność za zwierzęta domowe, jak również za dziką przyrodę i ekosystemy;
- 5) podejmuje działania proekologiczne, aby poprawić stan środowiska naturalnego i własne zdrowie.

#### **KLASY VII - VIII**

##### **Dział I. Wartości i postawy**

##### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

- 4) dba o poczucie własnej sprawczości w odniesieniu do zdrowia własnego i innych osób oraz stanu środowiska naturalnego i klimatu;
- 5) przyjmuje postawę prospołeczną w odniesieniu do zdrowia innych osób; rozumie ideę zachowań prozdrowotnych w kontekście zdrowia publicznego, w tym donacji krwi, szczepień ochronnych, badań profilaktycznych oraz unikania zażywania substancji psychoaktywnych; rozumie, na czym polega kultura wolontariatu i ma świadomość, że służy ona dobru innych osób, w tym działaniom na rzecz ochrony środowiska naturalnego.

## **Dział VI. Zdrowie społeczne**

### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

4) omawia sposoby rozwiązywania problemów i konfliktów, w tym alternatywne metody rozwiązywania sporów, w szczególności mediacje

## **Dział IX. Zdrowie środowiskowe**

### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

- 1) opisuje, jak zmiany klimatu i degradacja środowiska naturalnego wpływają na zdrowie indywidualne i publiczne, wymienia choroby, które mogą być ich wynikiem, w tym zaburzenia psychiczne, choroby układu oddechowego, układu sercowo-naczyniowego, choroby skóry, a także wskazuje negatywne następstwa ekstremalnych zjawisk pogodowych dla zdrowia;
- 2) wyjaśnia, jak utrata bioróżnorodności wpływa na zdrowie indywidualne i zdrowie publiczne;
- 3) realizuje działania na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego; uczestniczy w działaniach promujących zdrowie środowiskowe.

Z uwagi na specyfikę celów kształcenia w nauczaniu edukacji zdrowotnej najlepiej sprawdzą się następujące metody i techniki pracy: praca w grupach, burza mózgów, metaplan, dyskusja, różne formy debat, metoda studiów przypadku i drama.

## **III ETAP EDUKACYJNY: EDUKACJA ZDROWOTNA**

### **Dział I. Wartości i postawy**

### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

- 1) rozumie, że godność i szacunek wobec człowieka wykluczają wszelkie formy dyskryminacji ze względu na ludzką różnorodność;
- 2) promuje postawy prospołeczne w odniesieniu do zdrowia własnego i innych osób oraz wspiera działania na rzecz zrównoważonego rozwoju; wykazuje gotowość do wspierania badań naukowych w obszarze zdrowia;

### **Dział VIII. Zdrowie środowiskowe**

### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

rozpoznaje dezinformację dotyczącą zmian klimatu oraz ich wpływu na zdrowie i rozpoznaje wiarygodne i rzetelne źródła informacji na ten temat.

### **Wymagania fakultatywne:**

- 1) opracowuje plan działań na rzecz poprawy zdrowia środowiskowego w swojej lokalnej społeczności (np. działań związanych z ochroną powietrza, wody i gleby oraz redukcją hałasu);

Z uwagi na specyfikę celów kształcenia w nauczaniu edukacji zdrowotnej najlepiej sprawdzą się następujące metody i techniki pracy: praca w grupach, burza mózgów, metaplan, dyskusja, różne formy debat, metoda studiów przypadku i drama.

### **III ETAP EDUKACYJNY: EDUKACJA OBYWATELSKA**

#### **Dział I. Ja i społeczeństwo**

##### **Wymagania szczegółowe dotyczące umiejętności. Uczeń:**

2) identyfikuje różne grupy społeczne i wspólnoty (od rodziny, przez wspólnotę lokalną i państwową, po globalną); ocenia zależności między składowymi tożsamości związanymi z przynależnością do określonych grup i wspólnot;

3) opisuje dynamikę relacji grupowych i międzygrupowych, w tym zjawiska konformizmu i nonkonformizmu, oraz powstawanie podziałów my – oni; rozpoznaje przykłady ksenofobii, stereotypów i uprzedzeń oraz dyskryminacji, w tym mowy nienawiści, a także reaguje na ich przejawy w swoim otoczeniu;

4) identyfikuje zachowania, które budują współpracę i zaufanie w grupie, oraz takie, które prowadzą do konfliktów i podziałów; stosuje wybrane metody rozwiązywania konfliktów w grupie;

##### **Wymagania fakultatywne:**

1) na wybranych przykładach analizuje wpływ swoich codziennych, indywidualnych wyborów na otoczenie, w tym na środowisko naturalne, i innych ludzi;

2) analizuje zagadnienia budzące spory w społeczeństwie polskim, a także formułuje opinię w jednej z kontrowersyjnych kwestii i podejmuje w tej sprawie dialog;

3) zbiera i weryfikuje informacje na temat wybranego wyzwania społecznego istotnego dla młodego pokolenia, a także formułuje opinię i podejmuje dyskusję na temat możliwych działań w danym obszarze;

#### **Dział III. Społeczność lokalna i regionalna**

##### **Wymagania szczegółowe dotyczące umiejętności. Uczeń:**

1) identyfikuje i opisuje specyficzne cechy swojej społeczności lokalnej oraz dziedzictwo budujące lokalną tożsamość i lokalny patriotyzm; formułuje opinię i podejmuje dyskusję o najważniejszych wyzwaniach stojących przed społecznością;

3) opisuje sposoby podejmowania decyzji przez organy władz wykonawczych i uchwałodawczych jednostek samorządu terytorialnego; identyfikuje mechanizmy udziału mieszkańców w procesach decyzyjnych i wykorzystuje wybrany mechanizm;

4) identyfikuje formy aktywności obywatelskiej, w tym wolontariat, i dostępne lokalnie mechanizmy wspierające zaangażowanie mieszkańców (np. budżet obywatelski, inicjatywę lokalną, fundusz sołecki) oraz w miarę możliwości wykorzystuje wybrany mechanizm w sprawie ważnej dla siebie lub społeczności;

**Wymagania fakultatywne:**

5) diagnozuje problemy i potrzeby społeczności lokalnej dotyczące młodych ludzi, a także proponuje konstruktywne rozwiązania tych problemów oraz korzysta z dostępnych mechanizmów demokratycznych, aby je zasygnalizować.

**Dział V. Polska - władza, świat polityki i sfera publiczna.**

**Wymagania szczegółowe dotyczące umiejętności. Uczeń:**

9) wyjaśnia znaczenie przejrzystości życia publicznego i działanie mechanizmów kontroli obywatelskiej mającej przeciwdziałać zjawiskom patologii lokalnych władz publicznych (np. nepotyzm, korupcja, klientelizm); w miarę możliwości stosuje wybrane narzędzia kontroli obywatelskiej (np. dostęp do informacji publicznej);

**Dział VII. Świat globalnych zależności**

**Wymagania szczegółowe dotyczące umiejętności. Uczeń:**

5) wyjaśnia przyczyny i konsekwencje kryzysu klimatycznego; analizuje globalne i lokalne inicjatywy na rzecz powstrzymania zmian klimatu i wskazuje działania, które mogą podjąć obywatele, oraz w miarę możliwości angażuje się w wybrane działania.

**Wymagania szczegółowe dotyczące działań obywatelskich i projektu obywatelskiego**

Działania obywatelskie są sposobem nabywania praktycznych umiejętności obywatelskich oraz rozwijania postaw patriotycznych i sprawczości. Uczeń w ramach przedmiotu edukacja obywatelska (samodzielnie lub zespołowo) podejmuje przynajmniej cztery działania obywatelskie w formie:

1) aktywnego uczestnictwa w debacie na wybrany temat społeczny, prezentowania własnego zdania, które uzasadnia i którego broni, oraz podejmowania dialogu z osobami o odmiennych poglądach;

**W nauczaniu przedmiotu edukacja obywatelska powinien znaleźć się również czas na:**

3) kontakty z organizacjami społecznymi (lokalnymi, ogólnopolskimi, międzynarodowymi);

**SCENARIUSZ 2: TWORZYMY WŁASNY „RAPORT ŻYJĄCEJ PLANETY”**

**II ETAP EDUKACYJNY: EDUKACJA ZDROWOTNA**

## **KLASY IV - VI**

### **Dział I. Wartości i postawy**

#### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

- 4) okazuje szacunek sobie i rozwija poczucie własnej wartości; okazuje szacunek i empatię w relacjach międzyludzkich i jest gotów przyjąć perspektywę drugiego człowieka oraz troszczyć się o świat przyrody, dostrzegając perspektywę przyszłych pokoleń;
- 5) prezentuje postawę optymizmu życiowego, który sprzyja zdrowiu i harmonii z otaczającym środowiskiem.

### **Dział IX. Zdrowie środowiskowe**

#### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

- 1) omawia wpływ jakości środowiska naturalnego na zdrowie człowieka, w tym zanieczyszczenia powietrza i wód, zmniejszenie ilości terenów zielonych, zmiany klimatu; wyjaśnia, jak wzrost średniej globalnej temperatury wpływa na zdrowie i warunki życia człowieka;
- 3) wyjaśnia, dlaczego kontakt z naturą jest istotny dla zdrowia; wyjaśnia, czym jest odpowiedzialność za zwierzęta domowe, jak również za dziką przyrodę i ekosystemy;
- 5) podejmuje działania proekologiczne, aby poprawić stan środowiska naturalnego i własne zdrowie.

## **KLASY VII i VIII**

### **Dział I. Wartości i postawy**

#### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

- 4) dba o poczucie własnej sprawczości w odniesieniu do zdrowia własnego i innych osób oraz stanu środowiska naturalnego i klimatu;
- 5) przyjmuje postawę prospołeczną w odniesieniu do zdrowia innych osób; rozumie ideę zachowań prozdrowotnych w kontekście zdrowia publicznego, w tym donacji krwi, szczepień ochronnych, badań profilaktycznych oraz unikania zażywania substancji psychoaktywnych; rozumie, na czym polega kultura wolontariatu i ma świadomość, że służy ona dobru innych osób, w tym działaniom na rzecz ochrony środowiska naturalnego.

### **Dział IX. Zdrowie środowiskowe**

#### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

- 2) wyjaśnia, jak utrata bioróżnorodności wpływa na zdrowie indywidualne i zdrowie publiczne;
- 3) realizuje działania na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego; uczestniczy w działaniach promujących zdrowie środowiskowe.

## **III ETAP EDUKACYJNY: EDUKACJA ZDROWOTNA**

## **Dział I. Wartości i postawy**

### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

2) promuje postawy prospołeczne w odniesieniu do zdrowia własnego i innych osób oraz wspiera działania na rzecz zrównoważonego rozwoju; wykazuje gotowość do wspierania badań naukowych w obszarze zdrowia;

## **Dział V. Zdrowie psychiczne**

### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

1) utrzymuje swój dobrostan psychiczny przez prowadzenie zdrowego stylu życia, w tym znajomość swoich emocji i potrzeb, troskę o relacje społeczne, równowagę między obowiązkami a czasem wolnym, działanie na rzecz społeczności lokalnej, kontakt ze środowiskiem naturalnym;

## **Dział VIII. Zdrowie środowiskowe**

### **Wymagania fakultatywne:**

1) opracowuje plan działań na rzecz poprawy zdrowia środowiskowego w swojej lokalnej społeczności (np. działań związanych z ochroną powietrza, wody i gleby oraz redukcją hałasu);

2) organizuje działanie promujące zdrowie środowiskowe przy współpracy ze środowiskiem rówieśniczym, rodzinnym, szkolnym i lokalnym.

## **III ETAP EDUKACYJNY: EDUKACJA OBYWATELSKA**

### **Dział I. Ja i społeczeństwo**

#### **Wymagania fakultatywne:**

1) na wybranych przykładach analizuje wpływ swoich codziennych, indywidualnych wyborów na otoczenie, w tym na środowisko naturalne, i innych ludzi;

### **Dział VII. Świat globalnych zależności**

#### **Wymagania szczegółowe dotyczące umiejętności. Uczeń:**

5) wyjaśnia przyczyny i konsekwencje kryzysu klimatycznego; analizuje globalne i lokalne inicjatywy na rzecz powstrzymania zmian klimatu i wskazuje działania, które mogą podjąć obywatele, oraz w miarę możliwości angażuje się w wybrane działania.

### **Wymagania szczegółowe dotyczące działań obywatelskich i projektu obywatelskiego**

Ponadto wszyscy uczniowie, pracując w małych grupach (3–5 osób), zrealizują w toku nauki przedmiotu przynajmniej jeden grupowy projekt edukacyjny na wybrany przez siebie temat zgodny z tematyką przedmiotu. Projekt może mieć charakter badawczy lub społeczny. Celem projektu badawczego jest znalezienie odpowiedzi na pytania badawcze przy wykorzystaniu przynajmniej 3 uzupełniających się źródeł informacji.



Celem projektu społecznego jest rozwiązanie wybranego problemu społecznego na poziomie klasy, szkoły, społeczności lokalnej lub przyczynienie się do rozwiązania innego, większego problemu społecznego.

Podczas pracy zespołowej nad realizacją projektu uczeń:

- 1) ustala cel projektu edukacyjnego (cel, który jest weryfikowany i akceptowany przez nauczyciela);
- 2) planuje działania i dzieli się odpowiedzialnością za ich realizację w ramach grupy projektowej;
- 3) tworzy harmonogram;
- 4) realizuje założone działania, wprowadzając konieczne zmiany;
- 5) dokumentuje podejmowane działania;
- 6) publicznie prezentuje rezultaty projektu edukacyjnego w sposób ustalony z nauczycielem;
- 7) podsumowuje projekt edukacyjny oraz współpracę w zespole przy jego realizacji.

### **SCENARIUSZ 3: O PANDEMII I OCHRONIE PRZYRODY W GLOBALNYM ŚWIECIE**

#### **II ETAP EDUKACYJNY: EDUKACJA ZDROWOTNA KLASY IV - VI**

##### **Dział I. Wartości i postawy**

**Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

- 1) traktuje zdrowie jako wartość na różnych etapach życia człowieka i klasyfikuje je w osobistej hierarchii wartości;
- 2) traktuje zdrowie jako zasób człowieka, o który należy się troszczyć i który należy rozwijać – w wymiarze indywidualnym, społecznym i środowiskowym;
- 3) rozumie, na czym polega postawa troski i odpowiedzialności za własne zdrowie;
- 4) okazuje szacunek sobie i rozwija poczucie własnej wartości; okazuje szacunek i empatię w relacjach międzyludzkich i jest gotów przyjąć perspektywę drugiego człowieka oraz troszczyć się o świat przyrody, dostrzegając perspektywę przyszłych pokoleń;
- 5) prezentuje postawę optymizmu życiowego, który sprzyja zdrowiu i harmonii z otaczającym środowiskiem.

##### **Dział II. Zdrowie fizyczne**

**Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

- 1) omawia pojęcie zdrowia i zdrowego stylu życia; wymienia wiarygodne i rzetelne źródła informacji o zdrowiu i zdrowym stylu życia;

##### **Dział IX. Zdrowie środowiskowe**

**Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

- 1) omawia wpływ jakości środowiska naturalnego na zdrowie człowieka, w tym zanieczyszczenia powietrza i wód, zmniejszenie ilości terenów zielonych, zmiany



klimatu; wyjaśnia, jak wzrost średniej globalnej temperatury wpływa na zdrowie i warunki życia człowieka;

3) wyjaśnia, dlaczego kontakt z naturą jest istotny dla zdrowia; wyjaśnia, czym jest odpowiedzialność za zwierzęta domowe, jak również za dziką przyrodę i ekosystemy;

5) podejmuje działania proekologiczne, aby poprawić stan środowiska naturalnego i własne zdrowie.

## **KLASY VII - VIII**

### **Dział I. Wartości i postawy**

#### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

1) rozumie, że godność człowieka stanowi fundamentalną wartość na wszystkich etapach jego życia;

2) potrafi w imię godności i ludzkiego szacunku akceptować człowieka bez względu na jego indywidualne cechy, choroby, niepełnosprawności;

3) rozumie, że zdrowie stanowi wartość nadrzędną w różnych kręgach kulturowych;

4) dba o poczucie własnej sprawczości w odniesieniu do zdrowia własnego i innych osób oraz stanu środowiska naturalnego i klimatu;

5) przyjmuje postawę prospołeczną w odniesieniu do zdrowia innych osób; rozumie ideę zachowań prozdrowotnych w kontekście zdrowia publicznego, w tym donacji krwi, szczepień ochronnych, badań profilaktycznych oraz unikania zażywania substancji psychoaktywnych;

6) rozumie, na czym polega kultura wolontariatu i ma świadomość, że służy ona dobru innych osób, w tym działaniom na rzecz ochrony środowiska naturalnego.

### **Dział II. Zdrowie fizyczne**

#### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

1) omawia czynniki, które wpływają pozytywnie i negatywnie na zdrowie i samopoczucie; wyjaśnia, w jaki sposób sam może wpływać na zdrowie;

2) wyjaśnia, czym są choroby zakaźne, jakie są drogi ich przenoszenia, w tym droga kropelkowa, płciowa, przez krew, przez kontakt, a także wyjaśnia, jak można ograniczyć ryzyko zakażenia; opisuje objawy najczęstszych chorób zakaźnych oraz wymienia, które z nich mogą być groźne; wymienia objawy sepsy; wyjaśnia, czym są antybiotyki, czym jest antybiotykooporność i zagrożenia z niej wynikające;

2) wyjaśnia, czym są choroby zakaźne, jakie są drogi ich przenoszenia, w tym droga kropelkowa, płciowa, przez krew, przez kontakt, a także wyjaśnia, jak można ograniczyć ryzyko zakażenia; opisuje objawy najczęstszych chorób zakaźnych oraz wymienia, które z nich mogą być groźne; wymienia objawy sepsy; wyjaśnia, czym są antybiotyki, czym jest antybiotykooporność i zagrożenia z niej wynikające;

#### **Wymagania fakultatywne:**

1) wymienia choroby przenoszone przez zwierzęta na ludzi oraz sposoby ochrony przed nimi; opisuje, jak usunąć kleszcza;

### **Dział IX. Zdrowie środowiskowe**

#### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

- 1) opisuje, jak zmiany klimatu i degradacja środowiska naturalnego wpływają na zdrowie indywidualne i publiczne, wymienia choroby, które mogą być ich wynikiem, w tym zaburzenia psychiczne, choroby układu oddechowego, układu sercowo-naczyniowego, choroby skóry, a także wskazuje negatywne następstwa ekstremalnych zjawisk pogodowych dla zdrowia;
- 2) wyjaśnia, jak utrata bioróżnorodności wpływa na zdrowie indywidualne i zdrowie publiczne;
- 3) realizuje działania na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego; uczestniczy w działaniach promujących zdrowie środowiskowe.

### **III ETAP EDUKACYJNY: EDUKACJA ZDROWOTNA**

#### **Dział I. Wartości i postawy**

##### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

- 2) promuje postawy prospołeczne w odniesieniu do zdrowia własnego i innych osób oraz wspiera działania na rzecz zrównoważonego rozwoju; wykazuje gotowość do wspierania badań naukowych w obszarze zdrowia;

#### **Dział II. Zdrowie fizyczne**

##### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

- 1) omawia znaczenie edukacji zdrowotnej oraz dostępu do wiarygodnych i rzetelnych źródeł informacji o zdrowiu na różnych etapach życia;

##### **Wymagania fakultatywne**

- 1) omawia profilaktykę chorób zakaźnych na różnych etapach życia oraz w aspekcie podróży w rejony endemiczne;

#### **Dział VIII. Zdrowie środowiskowe**

##### **Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności. Uczeń:**

rozpoznaje dezinformację dotyczącą zmian klimatu oraz ich wpływu na zdrowie i rozpoznaje wiarygodne i rzetelne źródła informacji na ten temat.

Z uwagi na specyfikę celów kształcenia w nauczaniu edukacji zdrowotnej najlepiej sprawdzą się następujące metody i techniki pracy: praca w grupach, burza mózgów, metaplan, dyskusja, różne formy debat, metoda studiów przypadku i drama.

### **III ETAP EDUKACYJNY: EDUKACJA OBYWATELSKA**

#### **Dział III. Społeczność lokalna i regionalna**

##### **Wymagania fakultatywne:**

- 4) identyfikuje lokalnie działające organizacje pozarządowe, poznaje ich działania, szuka tych, których cele podziela, oraz poznaje różnorodne formy zaangażowania w ich działania, w tym wolontariat, i w miarę możliwości angażuje się w działalność organizacji;

## **VII Świat globalnych zależności**

### **Wymagania szczegółowe dotyczące umiejętności. Uczeń:**

- 1) identyfikuje polityczne, gospodarcze, finansowe, społeczne i ekologiczne zależności między Polską a resztą świata oraz analizuje wybrane z nich, wskazując ich przyczyny, w tym historyczne, oraz konsekwencje;
- 3) identyfikuje najważniejsze problemy globalne, w tym w zakresie zrównoważonego rozwoju, oraz na wybranych przykładach wyjaśnia konieczność międzynarodowej współpracy i lokalnych działań obywateli w celu ich rozwiązania;
- 4) analizuje wpływ handlu międzynarodowego i innych zależności gospodarczych na jakość życia ludzi w różnych częściach świata; wyjaśnia i w miarę możliwości stosuje zasady odpowiedzialnej konsumpcji oraz patriotyzmu gospodarczego;
- 5) wyjaśnia przyczyny i konsekwencje kryzysu klimatycznego; analizuje globalne i lokalne inicjatywy na rzecz powstrzymania zmian klimatu i wskazuje działania, które mogą podjąć obywatele, oraz w miarę możliwości angażuje się w wybrane działania.

### **Wymagania fakultatywne:**

- 2) wyszukuje informacje o działaniach podejmowanych przez organizacje społeczne i obywateli na rzecz rozwiązania wybranego problemu globalnego, ocenia je i w miarę możliwości angażuje się w wybrane z nich;
- 6) analizuje wybrane bieżące wydarzenie na arenie międzynarodowej, zdobywa i weryfikuje informacje na jego temat, formułuje swoją opinię w jego sprawie i ją prezentuje

### **Wymagania szczegółowe dotyczące działań obywatelskich i projektu obywatelskiego**

Działania obywatelskie są sposobem nabywania praktycznych umiejętności obywatelskich oraz rozwijania postaw patriotycznych i sprawczości. Uczeń w ramach przedmiotu edukacja obywatelska (samodzielnie lub zespołowo) podejmuje przynajmniej cztery działania obywatelskie w formie:

- 1) aktywnego uczestnictwa w debacie na wybrany temat społeczny, prezentowania własnego zdania, które uzasadnia i którego broni, oraz podejmowania dialogu z osobami o odmiennych poglądach;
- 5) zorganizowania kampanii społecznej lub zbiórki na wybrany przez siebie cel, w ramach której zachęca do udziału w niej innych ludzi lub instytucje;